

ЧИТ

Пролетарі всіх країн, єднайтесь!

ЗА ЖУРКОВІ КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

ЧОТИРНАДЦЯТА ПРОФСПІЛКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ УНІВЕРСИТЕТУ

Днями в університеті відбулася 14-та профспілкова конференція, яка підвелла підсумки річної роботи нашої професійної організації, відзначила її успіхи та недоліки, накреслила основні напрямки діяльності на майбутнє.

Незважаючи на слабку та мало-критичну звітну доповідь профкому І. О. Соколова, конференція не позбавлена була гостроти і пройшла на належному рівні. Всі виступи делегатів конференції були конкретні і влучали в ціль.

«ТРИ, ЗАМІСТЬ ЧОТИРЬОХ З ПОЛОВИНОЮ...»

Доцент фізико-математичного факультету Голуб звертає увагу делегатів на те, що в гуртожитках університету живе студентів вдвое більше, ніж це вимагається за встановленими нормами. Так, за нормою на кожного студента мусить припадати 4,5 кв. м., а в розпорядженні мешканці гуртожитку є лише 3 кв. м.

Необхідно більш наполегливо ставити перед Міністерством вищої і спеціальної освіти питання про надання коштів для будови нового студентського гуртожитку.

«МИ ХОЧЕМО НЕ ТІЛЬКИ ТАНЦЮВАТИ, ДАЙТЕ ХОРОШУ НАРОДНУ МУЗИКУ»,—

заявляє делегат конференції, студентка географічного факультету т. Ганська. Профбюро мало звертало уваги на культурний відпочинок студентів, не цікавилось художньою самодіяльністю. На весь університет існує тільки одна зіпсована радіола. Студентський клуб мало допомагає студентам в організації відпочинку. Вся його діяльність зводиться до розповсюдження платних квитків в театри і кіно.

«В ГУРТОЖИТКАХ УНІВЕР- СИТЕТУ МУСИТЬ ПАНУВАТИ ЗАТИШОК»,—

з хвилюванням говорить комендант гуртожитку т. Олійникова. Студенти перейшли на самообслуговування, але профком і господарча частина не йдуть їм назустріч. Настав час подбати про красне умеблювання приміщення. Потрібно виділити кімнату для прієднань батьків та приміщення для майстерні. У нас є юнаки з виробництва, які могли б самі ремонтувати меблі.

«СТВОРИТИ УНІВЕРСИТЕТ- СКИЙ АНСАМБЛЬ БАНДУРИ- СТІВ»,—

з такою пропозицією звертається до конференції делегат філологічного факультету т. Гольдін. Наші студенти — майбутні вчителі середньої школи. Університет мусить подбати про те, щоб навчити їх організації художньої самодіяльності в школі.

Доцент Гольдін у своєму виступі закликав також до поновлення славної традиції, коли університет займав провідне місце в галузі педагогічної думки на Україні. В стинах його мусять виступати найкращі педагоги Одещини.

«КОЛИ, НАРЕШТІ, В ГУРТО- ЖИТКУ БУДЕ ПРАСКА?»—

ставить пряме запитання до профбюро університету студент Ніколенко. Побутова комісія профкому в гуртожитку по вул. Острогідській побувала за цілий рік всього один раз. Нас мало відвідують викладачі.

Студент Ніколенко пропонує також перевести на самообслуговування студентський спортивний табір.

«НА БІОФАЦІ ПОТРІВНА ЇДАЛЬНЯ»,—

говорить викладач біологічного факультету т. Манакіна. Господарська частина не забезпечує буфет факультету машиною. Завідувач гаражем т. Бородулін, очевидно, не вміє скласти добrego графіка, і це відбивається на роботі факультету. На біофасі конче потрібно найближчим часом організувати 3-разове харчування.

«ЧОМУ НАС ПОЗБАВЛЯЮТЬ ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ САМОДІ- ЯЛЬНОСТІ?»—

питає доцент історичного факультету т. Алексеєв-Попов. І справді, в ім'я загальноуніверситетської самодіяльності збіднюються робота самодіяльності на факультетах.

Погано, що наша профспілкова організація об'єднує студентів і викладачів, каже далі т. Алексеєв-Попов. Якщо профбюро піклується про студентів, то викладачі залишаються поза увагою. Ніхто не дбає про розвантаження викладачів від величезної кількості зборів, нарад, конференцій і т. ін.

Ректор університету С. І. Лебедев критикує минулий склад профбюро за те, що він мало уваги приділяв питанням виховної роботи.

Доповідь т. Соколова не викрила недоліків роботи профспілкової організації, це замість нього зробили делегати. Але краще було б, якби про більшість питань говорилося не тільки на звітній конференції, її більш енергійно треба ставити кожного дня перед ректоратом, партійною, профспілковою та комсомольською організаціями.

Промовець закликає делегатів конференції до ще кращої роботи на користь нашої Батьківщини.

п'ятниця,
27
листопада
1959 року

Ціна 20 коп

н.860023

Товариш! Пам'ятай: сесію добре складе лише той, хто готується до неї протягом всього семестру.

Говорить учасник з'їзду

Скромне оголошення на філологічному факультеті сповістило про те, що 24 листопада перед студентами факультету виступить учасник I Всесоюзного з'їзду журналістів.

Чотирнадцята аудиторія перевовнена. Всі уважно слухають розповідь головного редактора «Чорноморської комуни» Івана Митрофановича Коляди про роботу з'їзду.

З метою докорінного поліпшення цієї надзвичайно важливої ідеологічної роботи створено бюро секції першвинної організації Товариства при університеті з представником від кожного факультету.

При університеті буде працювати лекторій з рядом секцій: історичної, філологічної, хімічної, фізико-математичної, біологічної, географічної.

Для успішного виконання покладених на колектив університету завдань необхідно, щоб кафедри і ради університету серйозно зайнялися цими питаннями. Останнім часом ними зроблена певна робота. Виділено 153 доповідача, частина з них вже виступає перед населенням.

Але більшість тем, представлених кафедрами, вузько спеціальні. Кафедри можуть підказати співробітникам, які теми необхідні і найбільш цікаві для широкого слухача.

Немає сумніву, що працівники університету, перш за все професори і доценти, братимуть найактивнішу участь в роботі Товариства, будуть нести знання в народ.

Доцент І. В. ГАНЄВІЧ, голова групи Товариства по поширенню політичних і наукових знань при Одеському державному університеті.

Студентка Хусайнова пропустила 40 лекцій, не веде конспектів, майже щодня запізнюються на лекції. Вона досить туманно уявляє собі своє майбутнє. Міщанські дрібнички захоплюють її більше, ніж лекції та справи курсу. Не можна їй пробачити і досить прецизивного ставлення до праці. Декан І. М. Дузь декілька разів попередував її, що вона буде включена з університету, але вона не звернула на ці попередження ніякої уваги.

І от постало питання про виключення Хусайнової з університету.

Багато студентів виступили на зборах і підтримали пропозицію старости Островського просити деканат факультету виключити її з університету.

Розглядалося також питання про погане відвідування лекцій студентами Рябцевим та Осиповим. Їх поведінка була засуджена студентами всього відділу. Було вирішено оголосити їм сувору дисципліну з попередженням. Всі стурбовані такою поведінкою цих товаришів, але ми впевнені, що вони зрозуміють свої помилки і виправляться.

Всі ці випадки свідчать про недостатню роботу нашої комсомольської організації. Потрібно, щоб колектив курсу більше звертав увагу на життя студентів.

В. ОЛІЙНИК.

АКТИВІЗУВАТИ ПРОПАГАНДУ ПОЛІТИЧНИХ І НАУКОВИХ ЗНАНЬ

В період розгорнутого будівництва комунізму найважливіше значення поряд з ростом підприємств має рівень свідомості трудящих мас.

Чим вище рівень свідомості народу, тим більш плодотворно буде робота в галузі комуністичного будівництва.

Центральний Комітет КПРС поставив завдання перед працівниками ідеологічного фронту донести до всіх трудящих величні завдання, накреслені ХХІ з'їздом, більше проводити лекції і бесід з різних галузей знань.

Одним з найважливіших важливів поширення знань серед народу є Товариство по розповсюдженням політичних і наукових знань. Чимало наукових працівників університету систематично читають лекції по лінії Товариства. Особливо це стосується співробітників кафедр суспільних наук, історичного, філологічного та фізико-математичного факультетів (т. А. І. Костарев, І. Г. Леонов, Д. І. Щербаков, І. Г. Батюк, П. Г. Чухрій, В. І. Литовченко та ін.).

Біля 100 чоловік наукових працівників університету є членами Товариства. На жаль, регулярно виступають з лекціями перед трудящими не більше 50 з них.

В Постанові ЦК КПРС про роботу Всесоюзного товариства по поширенню політичних і наукових знань підкреслюється необхідність залучити до цієї благородної справи всіх наукових працівників вузів. В нашому університеті 290 наукових співробітників, і обов'язок кожного з них виступати з популярними лекціями для трудящих міста та області. Це під силу кож-

Кращий агітатор

При оцінці роботи агітатора не слід обмежуватися тільки перерахуванням кількості бесід і міро-приємств. Завжди допомагати своїм виборцям, їх назустріч їх інтересам — ось ті якості, які характеризують кожну бесіду, кожне відвідування Людмилу Костянтинівну.

Зара Людмила Костянтинівна проводить запис в гуртки з іноземних мов, одним з яких вона буде керувати.

З. М. СЕРЕБРЯНІКОВА, старший агітатор будинку № 5 по Садовій вулиці.

НОВИЙ СКЛАД ПРОФКОМУ

Соколов О. І. — голова, Ганчицька К. П. — заступник голови, оргсектор.

УЧБОВО-ВИРОБНИЧА КОМІСІЯ:

Шиян Є. Т. — голова, Єроміна Л. А., Сатанов В. І., Ващенко В. П.

ПОБУТОВА КОМІСІЯ:

Грановська В. Г. — голова, Гутнов Б. К., Радченко Л. Ф., Мураневич А. Х.

КУЛЬТУРНО-МАСОВА КОМІСІЯ:

Жовінська Ш. М. — голова,

Савчук О. Є., Шурапов В. П.

КОМІСІЯ ПО ТЕХНІЦІ БЕЗПЕКІ:

Макарчук Я. Д. — голова,

Тарапанов М. І.

СПОРТИВНА КОМІСІЯ:

Михальченко О. М. — голова,

Ковтун А. О.

— З БЛОКНОТА КОРЕСПОНДЕНТА

В ПОНЕДІЛОК

2 години 20 хвилин. Продзвенів дзвоник. Закінчилася остання лекція. Аудиторії в цей час, як правило, пустіють: студенти поспішають додому, йдуть в кабінети, в бібліотеку... І лише в понеділок в цей час студенти фізико-математичного факультету залишаються на політінформацію.

В 35 «а» аудиторію поспішають студенти I курсу 3-ої групи фізиків. Біля дзеркала поправляють зачіску дві дівчини. Вони теж поспішають, але не на політінформацію. Це третій курсний. Прізвищ своїх дівчат не називають.

Політінформація?

— Не знаємо, чи буде у нас політінформація, чи ні.

— А до вас на курс сьогодні з

комітету комсомолу пішли,— кажу Інна Коба. Чи через те, що додівчатам.

— Тоді йдемо,— смикнула за рукою свою подругу русява дівчина. І вони по черзі відкривають двері аудиторій — шукають свою.

До дзеркала підходять ще дві дівчини. Чого вони не на політінформації?

— А в нас вже нікого немає,— здвигує плечима Діна Бараненко, студентка IV курсу фізичного відділу.

— Не вірите? Загляньте в 61 аудиторію, — підтримує її однокурсниця Ляля Белорицька. — Всі розбіглися.

...35 «а» аудиторія. З доповіддою про рішення VI Пленуму ЦК ВЛКСМ виступає староста I курсу

ЗА ВІНИКАМИ

Вестибюль головного корпусу... Стрілка годинника розпочинає свій одинадцятий оберт. Здалеку чується сміх — то щасливі володарі відер і ганчірок розпочали роботу. Двоє старанних студентів несміливо переминаються з ноги на ногу біля чергової Ф. Малкової: вони прийшли прибирати в кабінеті російської літератури.

— Скажіть, будьте ласкаві, у вас немає...

— Нічого немає!

— А ось цей віник...

— Це «вестибюльний»!

— Ну тоді совок...

— Це для корпусу. Раніше треба приходити!

— Та раніше ж кабінет працює...

— Зранку прибирати треба!

— Але...

— До лекцій потрібно. В 6 годин ранку приходить...

В шість годин ранку... Як вчера за підписними виданнями. І чергові III курсу філологічного факультету повертаються ні з чим до кабінету російської літератури.

Т. МАРЧЕНКО.

А через 15 хвилин... Бережно тримаючи «вестибюльний» віник і совок «для коридору», мимо розгніваної та хроботиці прогожом пробігають викрадачі «іменних» скарбів.

Лише завдяки проявленій сміливості в годину ночі припірання закінчене. Треба признатися, що перемога не завжди на боці сміливих, були серед третьокурсників і такі «невдахи», які два дні шукали віник і ганчірку, щоб прибрати кабінет. Бувають і світлі хвилини: Бобровському, наприклад, дали навіть пилесос. Правда, йому для цього довелося попрацювати два роки головою студклубу.

Постає питання: чи не час уже забезпечити чергових студентів необхідною кількістю швабр, ганчірок, відер і віників. Кабінетам, очевидно, потрібно видати пилесос, адже там зберігаються сотні цінних книг, а пилесос поки що існує тільки для килимів конференцзалу і кабінету партійного бюро.

Т. МАРЧЕНКО.

КОМСОМОЛЬСЬКИЙ АКТИВІСТЕ!

Що б хотів ти почути на заняттях „Школи комсомольського активу“, яка незабаром розпочне свою роботу?

Що хотів би ти взнати на заняттях?

Чого чекаєш ти від цієї школи? Чому повинна вона тебе навчити?

Відповіді свої надсилайте, товариші, до редакції нашої газети з поміткою: „Для відділу комсомольського життя“.

В КОМІТЕТИ КОМСОМОЛУ

Відбувся пленум комітету комсомолу. Члени пленуму розглянули організаційні питання.

Обрано новий склад бюро. В нього ввійшли: В. Сторчило, Н. Плоткіна, В. Іванов, В. Білоус, В. Цвєтков, В. Коваль, О. Крива, Г. Майданюк, І. Кондратюк, М. Чесноков, О. Савватєєва.

Створено сектори:

Оргсектор: Н. Плоткіна, З. Антоненко, В. Тараненко, Т. Єфименко.

Агітсектор: І. Кондратюк, Л. Кондратьєва, Б. Дерев'янко, Ю. Ковалев, В. Олійник.

Учбовий сектор: В. Іванов, В. Шевченко, В. Кузь, В. Кімерин, Ю. Шепелєв, О. Крива.

Науковий сектор: В. Білоус, Л. Шапо.

Культсектор: В. Цвєтков, О. Самофалова, Л. Мельничук.

Шефсектор: Г. Майданюк, Л. Шойхет.

Побутовий сектор: О. Савватєєва.

Спортсектор: М. Чесноков.

Трудсектор: В. Бистрін.

Члени пленуму А. Шахлієвич та А. Лисіна відповідають за організацію занять в школі комсомольського активу.

НЕПЕРЕДБАЧЕНИ ФІНАНСОВІ СТАТТИ АБО ГРОШІ НА ВІТЕР

(Лист до редакції)

Танець підготовлено... Можна починати. Зупинка лише за костюмами.

Ось тут і починається...

Після незкінчених мітарств зібрані всі необхідні підписи, доручення, рахунки, гарантійний лист, і нарешті ви на комбінаті прокату театральних костюмів.

Приносять костюми... Зашморгани, брудні спідниці..., про кофти вже й говорити нічого. Їх ніколи не прали. Рукави засмальцовані артільними фарбами у якісі невідано дикунські візерунки. Випереш кофти — і фарба зіде.

Та нічого не поробиш, доводиться брати ці — кращих на комбінаті немає. Очі лізуть на лоба, коли читаєш рахунок: 637 крб. за дводенний прокат 33 костюмів. І це тільки для міжкурсової олімпіади. Додайте ще 400 крб. для університетської — і ось 1000 крб. для одного філологічного факультету. А в університеті щороку олімпіада і кілька святкових кон-

цертів. Та що там казати, коли за минулій рік за аренду костюмів було переказано 10 тисяч карбованців...

Мимоволі думаєш — а чи не можна самим зробити ці костюми? Звертаємося до голови студклубу В. Хохлова:

— Це, звичайно, добре було б зробити самим костюми. Але це неможливо в наших умовах — немає фондів, матеріальної основи. Та що гріха таїти — студклуб в університеті на правах бідного ро-дича: ні партбюро, ні профком, ні комітет комсомолу не підтримують його.

Головний бухгалтер університету тов. Мітін говорить В. Хохлову:

— А у нас не передбачено фінансової статті на закупку костюмів.

Цікаво, т. Мітін, а викидати гроші на вітер — це передбачено? Може це дещо грубо, але це так. Чому замість розтрати державних грошей не закупити дешеві матеріали? І самі учасники художньої самодіяльності пошили б собі костюми, вишили б кофти, самі б тримали їх в повному порядку... Тим більш, що вони виявляють таке бажання.

Це питання не можна відкладати до наступної олімпіади — воно потребує негайногого вирішення.

А. ПЕРЕЙМЕР.

ВІД РЕДАКЦІЇ

Лист т. Переїмер поступив до редакції тоді, коли партійне бюро університету розглядало питання про підсумки конкурсу-огляду художньої самодіяльності. Питання, яке піднімає в своїй статті т. Переїмер, ставились і на засіданні партбюро. В своєму рішенні партійне бюро рекомендувало ректоратові при плануванні бюджету на 1960 рік виділити кошти на придбання костюмів, музінstrumentів і т. д. Одночасно партбюро університету звернуло увагу студклубу на недопустимо халатне ставлення членів студклубу до збереження державного майна.

НОВЕ ПРО МОЛОДОГВАРДІЙЦІВ

Пройдуть віки, але в пам'яті радянських людей назавжди залишаться безсмертні подвиги звичайних юнаків і дівчат — членів підпільної комсомольської організації «Молода гвардія», яка діяла в Донбасі під час Великої Вітчизняної війни.

Над фашистським наймитом, зрадником Батьківщини, який висліджував і заарештовував молодогвардійців, кілька місяців тому в м. Сталіно відбувся суд.

Суд дізнався, при яких обставинах загинули безстрашні молодогвардійці, і виніс цьому фашистському прихвостневі заслужений вирок.

В книжці «Нове про герой Краснодона» в нарисі «Так боролись і вмирали молодогвардійці» вміщено новий матеріал, з якого ми дізнаємося про причини загибелі підпільників і про останні хвилини їх життя.

В нарисі йде мова про одного з організаторів «Молodoї гвардії» — Віктора Третяковича, який першим був схвачений фашистами. Його видав Василь Підтинний. Гестапівці вбили Віктора і звели на нього наклеп, пустивши чутку, що він не витримав катувань і видав всіх молодогвардійців. Але в нарисі «Він не став на коліна» читачі знайдуть правду про Віктора Третяковича.

В збірці також розповідається про останні дні безстрашної комсомолки Любі Шевцової, подаються нові документи про Івана Туркенича.

Збірка дуже цікава і знайомить нас з новими матеріалами про герой Краснодону.

Ми тут не будемо говорити про новини літератури, які лежать на полицях університетської бібліотеки. Мова йдеться про власні бібліотечки студентів.

12—13 числа кожного місяця в університеті, особливо на філологічному факультеті, можна почути приблизно таку розмову:

— Вже прибув шостий том Шолохова.

— А я вже повністю викупив твори Юрія Смоліча.

— Потрібно передплатити Аркадія Гайдара.

Ці книголюби після отримання стипендії поспішають у магазин передплатних видань. Тут вони купують твори своїх улюблених письменників. Заходять вони і в центральній книжковий магазин, де можна придбати окремі видання творів того чи іншого письменника або останню збірку свого улюблених поета.

А книголюбів на філфасі багато. Серед них в першу чергу, мабуть, потрібно назвати Артура Єгорова. Багато хто може позаздрити його бібліотеці. В його шафі добродушними обкладинками виблискують тво-

ри класиків російської та зарубіжної літератури, книги з історії Росії, роботи відомих вчених з російської, болгарської, польської мов та багато інших книг.

Більше трьохсот томів нараховує бібліотека Степана Ільєва. Крім класиків російської та зарубіжної літератури та книг з історії мови, в нього є твори видатних філософів: Арістотеля, Спінози, Гольбаха, Фейербаха...

До числа любителів книги треба віднести і обох Морозів — Валентину і Віктора. Всім, хто цікавиться українською поезією і прозою, історією української мови, книгами про народне мистецтво, можна звернутись до них.

Ретельно збирає твори А. С. Макаренка, О. Толстого та серію «Жизнь замечательных людей» Івана Пайола.

А от серед дівчат важче знайти таких, у кого були б власні хороши бібліотечки. Правда, в багатьох можна побачити на етажерці чи під підушкою томик віршів С. Єсеніна або останню збірку Володимира Домріна «Без любви не

ДЕЦО ПРО ЛЕГКУ МУЗИКУ

(3 приводу статті Ю. Малишева «Думки про легку музику»)

Не вступаючи в пряму і гостру полеміку з автором статті «Думки про легку музику» Ю. Малишевим, яка була вміщена в газеті «Радянська культура» від 6 серпня ц. р., хочемо висловити кілька зауважень з приводу окремих її положень.

Перш за все, нам здається, що автор дещо перебільшує, коли на початку статті заявляє: «Питання легкої, естрадної і танцюальної музики є тепер мало чи не найзлобленішими проблемами нашого музичного життя». Перебільшення це не вправдовує себе на наш погляд, з двох міркувань. По-перше, досить переглянути нашу періодичну пресу, щоб переконатися в тому, що «джазові проблеми» не є найзлобленішими і найактуальнішими. Інша справа, що інколи автори окремих статей або пристрасно і з запалом захищають жанр легкої музики, або навпаки рішуче й гаряче засуджують його.

По-друге, автор чомусь вважає за непотрібне в якісній мірі врахувати все те, що було сказано з цього приводу нашими попередниками, хоч подекуди й використовує окремі міркування М. Горького та В. Стасова. Адже питання нового в музиці, нових жанрів, питання «протиріччя» між класичним, народним, своїм, з одного боку, і чужим, з другого, давно, дуже давно хвилювало кращих представників нашого народу. Тоді б справа зводилася не до того, як називати джаз і джазову музику (з приводу цього, як пригадую, кілька років тому один з слухачів, який сидів поруч зі мною в концертному залі, з задоволенням зауважив: «Як приємно, що ми тепер назавжди позбавилися від цього іноземного космополітичного слова «джаз» і замінили його нашими «естрадний оркестр»), а як взагалі слід ставитися до того нового, що проникає ззовні, що починає хвилювати народ, народи, які мають свою власну музичну культуру.

Саме на цьому ми б і хотіли зупинитися. Доречно пригадати тут ім'я всесвітньо відомого вченого-філолога, професора Харківського університету Олександра Панасовича Потебні.

Професор О. П. Потебня в 1862—63 роках перебував у науковому відрядженні в Берліні. Далеко від батьківщини, в країні, яка з певною зверхністю дивилася на слов'янські народи взагалі і на український народ, зокрема, Олександр Потебня боляче переносив розлуку з Україною. Це видно з його листів, які в свій час надрукував М. Халанський в «Сборнику Харківського історико-філологіческого общества», том XVIII, 1909 р. І показово, що в цих листах з чужини він значне місце приділяв музиці, музичній культурі. Він свято зберігає «пам'ять про ті рідкісні хвилини, коли рідні наспіви підносили нас над нашим буденним життям», коли виникало бажання «прославити себе не особистою славою, а музичною славою свого народу» (стор. 21).

Професор Потебня майже сто років тому дуже влучно і глибоко аналізував коло тих питань, які і зараз хвилюють нас. В зв'язку з цим ми дозволимо собі зробити більш широкі посилання на його лист:

«Без свідомості не було б ні зв'язку між людьми (сусідства в широкому розумінні), ні руху вперед (прогресу, історії); життя лю-

дини було б вічним повторенням тісного кола явищ, встановлених зовнішніми обставинами, тобто людина була б худобою. Усвідомлення відбувається через слово і мистецтво, отже музика — один з органів, агентів, що створюють історію (підкреслено нами.—М. П.), (стор. 22).

Таким чином, професор Потебня, пов'язуючи музику з свідомістю народу, з його історією, надає їй неабиякого значення. Для нього це питання набирає політичногозвучання. «Само собою,— продовжує Потебня,— в музиці людина і народ усвідомлює не ті сторони свого внутрішнього життя, що в науці, поезії, живопису та ін., і, що головне, усвідомлює не так. Не дивлячись на це (вірніше внаслідок цього), є тісний зв'язок між долею музики з одного і всіх явищ суспільного життя з другого боку» (підкреслено нами.—М. П.), (там же).

І далі йдуть найбільш показові для нашої теми рядки: «Неправильний музичний розвиток, або повна відсутність музики в житті особи або частини народу (весь народ без музики не міслимий,— справедливо зауважує автор листа,— є хвороба свідомості, яка в'язково відіб'ється і в багатьох інших галузях, важливо було б зібрати значне число фактів, що характеризують зв'язок музичної розпусти з моральним падінням, помітним подекуди в нашім народі... (підкреслено нами.—М. П.), (там же).

Важливо було б, скажемо слідом за Потебнею, розпочинаючи обговорення проблем легкої музики і джазу, в першу чергу встановити, яке місце мусить посісти вони в загальній музичній культурі такого музикального народу, яким є наш народ. Очевидно, все-таки непрівідне. І тому дивують такі узагальнення автора, як, скажімо, «уся величезна галузь музики для естрадних оркестрів і джазів лежить поза межами уваги і впливу Спілки композиторів (підкреслено нами.—М. П.)», або «до редакцій газет і журналів потоком їдуть листи, у яких читач здивовано запитує: чому засуджується джазова музика»

... і т. ін. (підкреслено нами.—М. П.).

Щодо твердження автора про те, що «естрада, в тому числі джазова музика користується такою широкою популярністю в народі, особливо серед молоді» (підкреслено нами.—М. П.), то тут можна було б зробити дійсно таки певний закид Спілці композиторів. В Одесі майже в кожному кінотеатрі існує естрадний оркестр, а чи в Одесі, в древньому нашому Києві або в інших містах республіки багато знаходиться кінотеатрів, де можна було б послухати бандуристів, чудових українських пісень, як хорових, так і сольних, прославлених українських кобзарів! Напевно, ні. Очевидно, джазова музика і стала популярною тому, що її дуже й дуже сильно пропагують з естрад, кіно, патефонних пластинок і т. ін.

Нам здається, що треба більше дбати про підвищення музичної культури нашого народу на основі рідної класики, класичної народної музики. Хизування ж тим, що, бачите, «джаз-оркестр — це насамперед своєрідне поєднання і використання самостійних груп оркестрових інструментів», де кожний інструмент, так би мовити, розкриває якнайкраще свої можливості, не

потребне, бо основу всякого оркестру, як і всякого колективного виконання твору мистецтва, становить, як відомо, ансамбл.

Можливості ж такого інструменту в ансамблі можуть цікавити в першу чергу фахівця. Ми далекі від будь-яких паралелей, але для ясності нашої думки хочемо послати на поезію В. Хлебникова, у якого дійсно таки на першому плані знаходитьться звукове оформлення віршованого твору. Спеціаліст, очевидно, поет, і зараз може якщо не з задоволенням, то з цікавістю перевчитувати його твори ї знаходити в них деякі повчальні для себе моменти, читач же про ці вірші давно вже забув. Так і тут, людина слухає музику не для того, щоб перевонатися в тих чи інших можливостях «використання самостійних груп оркестрових інструментів», а для того, щоб збудити в собі почуття прекрасного і високого стremління.

«Отже,— закінчує словами О. П. Потебні,— народна пісня, яка повинна лежати в основі музичної освіти, може бути не чудовою в художньому відношенні, але, в дійсності це досить рідкісний випадок, в крайньому разі, там, де (як у нас) особа первісного творця стирається зовсім і творцем є весь народ» (стор. 23).

М. ПАВЛЮК,
кандидат філологічних наук.

Любка машинально обтрусила сніг на ганку, зйшла у свою кімнатку. Було в ній тепло, затишно. Але вона не зауважувала ні теплоти, ні затишку. Не радували око теплі фарби килима. Не радували серце всі колись такі милі речі, якими була заставлена тісна кімнатка: канапа, м'які крісла, настільний годинник з хитромудрою фігуркою. Тут же різні дрібнички, флакони, флакончики з духами, з туалетною водою, пудрениця, невеличкий фінський ніж — останній Гансів подарунок.

Гансів...

Як не до місяця тут два портрети батьків. Вони дивляться зі столу на неї, на Любку. І їй стає страшно від їх поглядів. Вона машинально повертає змітки, закриває газету. Бездумно дивиться на стіни, на стіл, на всі дрібнички, які колись так радували її, хвилювали, наповняли її життя якимсь сенсом, тишили її, до чогось кликали.

До чого?

Все це таке сіре тепер, непривітне. І кожна дрібничка нагадує їй лише про одне, тільки про одне. Сором тобі, дівчино, великий сором. Ти сама перетворилася на пусту, на нікчемну річ-дрібничку, на чужу іграшку. На чию іграшку? Ні, не те, не те... Тобі ж страшно глянути на портрет твоєї матері, у її очі — материнське сумління. Ти зрадила своїй матері, ти продала її за нові панчохи, за французькі духи, за склянку туалетної водички.

Ти продала матір, ти продала... Боже мій, боже, чи повернеться язик твій, Любко, щоб повторити це просте і суворе слово. Ти на шкільній парті не раз промовляла це слово. Хоч ти була маленькою, хоч ти бачила мало, мало світу і багато дечого не розуміла, але це слово завжди наповняло тебе глибокою хвилюючою радістю. Батьківщина! Вона поставала перед

ВИДАТНИЙ МАЙСТЕР СЛОВА

У цьому місяці минає 60 років з дня народження талановитого білоруського прозаїка, вченого і громадського діяча Михася Лінькова. В літературі прийшов він уже значний життєвий досвід: син робітника-залізничника з 11 років сам заробляв на шматок хліба, мозолистими руками прокладав шлях до освіти; закінчивши учительську семінарію, Михась Ліньков працював у початковій школі, у 1918 році він з'являється з партизанськими загонами і бере участь у боротьбі проти німецьких окупантів, потім служить в рядах Червоної Армії і бере безпосередню участь у боях проти білополяків та білогвардійських банд. Після закінчення громадянської війни Михась Ліньков знову працює у школі, стає активним сількором, згодом переходить на постійну роботу в редакцію газети «Комуніст». Пізніше на протязі багатьох літ він редактував журнал «Полімія», очолював Спілку радянських письменників БРСР. Значну громадську діяльність поєднує письменник з науковою роботою, він — академік АН БРСР.

Редакція і читачі нашої газети цілою поздоровляють Михася Лінькова з днем народження і бажають йому довгих років життя і нових великих творчих успіхів!

**

Подаемо уривок з романа «Векапомня дні». У творі є багато хвилюючих образів юних патріотів — це Надя Конопелька, її сестра Гаяля, Віра Смоляніна, Лена Красочка, сестри Люда і Соня, Майка Свєтлик, Вася Чичин, Гнат Лагута, Коля Хорошев та ін. Але у грізні дні війни, коли перевірялась і гартувалася відданість Батьківщині, виявилися окремі пустощі серед наших людей. За награбовані французькі духи, за нові панчохи продала Любка свою матір, свій народ, свою Батьківщину. Коли інші люди йшли на смерть, коли, може, саме катували її матір, Любка розважалася з німецьким комендантом Гансом Кохом. Як могли появитись такі пустощі? Які причини їх породжують? Автор дає глибокий психологічний аналіз цих причин.

У подорваному її джемпері Любка вілзала річ, яка належала її матері. Вперше за дні війни прогинулось у Любки сумління...

тобою, велика, неосяжна, ще повністю тобою не пізнана. Вона поставала перед тобою, зігріта любов'ю людських сердець, ніби зіткана з сонячних променів. І ти тягнулася до неї усім своїм дитячим серцем, чистими, блакитними думками дитяти.

Хто заслонив її від тебе? Сама. Сама одвернулася від неї. Ти все думала, що вона лише дає, тільки дає. І весінні подихи людського життя, і безхмарне дитинство, і численні радощі та втіхи. Ти зачула, що час вже, давно вже настав той час, коли треба віддавати батьківщині борг не лише любов'ю твоєю — вона потребує і цого, — а й кожною справою твоєю, кожною думкою твоєю, а головне — практикою твоєю, в міру сил твоїх, твоїх можливостей, уміння.

Нічого не давала ти батьківщині. Все брала від неї, привічай-лася брати, як належне, як законне. Учитись? Так, держава повинна вчити. Працювати? Шо ж, держава даст потім роботу, вона по-винна дати, вона не може не дати, це записано у її законах. На те і вчать, щоб потім дати роботу. А їсти, а одягтись, а різні розваги,

(Михась Лінькоу. Векапомня дні. Роман у чотирох таках, Дзяржавна видавництва БССР, Редакція мастацькій літератури, Мінськ, 1958, том II, стор. 75—77).

(Уривки з т. II, част. перша, гл. 13).

К. ДАНИЛКО.

ПО ШПАЛЬТАХ СТІННИВОК

Огляд ряду газет установ університету відбиває різне ставлення безпосередніх організаторів і читачів до їх газет. Святковий номер газети друкарні «Поліграфіст» залишає найкращі враження. Газета не рябіє різноманітністю святкових фарб, але вражає великом і цікавим матеріалом, вміщеним у невеликий, один раз встановлений формат. Конкретна і цікава передова, присвячена великій даті, трохи нижче стаття т. Мавергоза «Шлях нашої друкарні», в якій розповідається про перші дні її існування, дальше удосконалення і про її сьогоднішній день, коли друкарня може виконувати найскладніші роботи.

Цікава добірка «Чи знаєш ти...?», присвячена 42-м роковинам Великого Жовтня, і «Голоси молодих» з виступами молодих працівників друкарні С. Фокіної, Т. Безчастнової, А. Бернасовської.

Орган наукової бібліотеки університету «Радянський бібліотекар» справляє хороше враження. Всі статті — «Наші завдання» М. І. Кириченко, «Ще раз про відмову» В. С. Фельдмана, «Реорганізація читального залу» В. Ф. Колесникової — говорять про бажання і прагнення працівників бібліотеки побудувати свою роботу так, щоб вона була найбільш ефективною.

Але залишає бажати кращого газета учбово-адміністративної частини університету — ректорату. Єдина цікава стаття в цій газеті — «Своїми руками» коменданта гуртожитку А. П. Колесникової, де розповідається про результати самообслуговування в гуртожитку. Решта статей, хоч і цікаві за задумом, більш ніж достатньо свідчать про бюрократичне направлення цієї газети. Стаття М. Д. Дихана «Слава радянської науки і техніки» в скороченому вигляді повторює зміст передової. Стаття М. Ф. Щетиніної «Ветерани праці», в якій авторові прийшла на думку чудова ідея — розповісти про найкращих, всіма шановних працівників адміністративно-господарської частини т. Носкову, яка працює в університеті з 1920 року, т. Краснопольську, яка працює з 1930 року, та інших — на жаль, не зовсім вдалася. М. Ф. Щетиніна тільки перелічила прізвища цих товаришів, вказала на стаж їхньої роботи і закінчила свою статтю повчальним «мораліте» для молоді, яке займає більше третини всієї статті. Потрібно сказати, що газета завжди справляє невигідне враження, про що добре знають її безпосередні організатори, а її читачі навіть не сподіваються бачити її іншою.

С. ТУЛЯКОВА.

СВЯТКОВА ФАКУЛЬТЕТСЬКА ГАЗЕТА

Кожна редколегія намагалася зробити свою святкову газету змістовою, цікавою, красивою. І цікавого в газетах, дійсно, багато. Вдало зроблена в газеті «Історик» добірка «Іх іменами названі вулиці Одеси», в якій розповідається про видатних революціонерів П. І. Старостіна, М. І. Чижикова, А. В. Трофимова та ін.

«Про діла хороши» — так називається в газеті «Радянський хімік» низка заміток про життя факультету: про суботники, гурток «Юного хіміка» тощо.

«Філогія» розповів колективові факультету про нові наукові праці викладачів факультету. Заслуговує на увагу рецензія Є. Лебедевої та І. Шайкевич на виставу російського драматичного театру «Барабанщиця». Цікавий літературний куток, де вміщено вірш В. Литвиненка, Н. Стоянової. Вдало підібрано сатиричний матеріал.

Хороше враження справляє газета географічного факультету «Земля і надра». Під рубрикою «СРСР — очима студентів» вміщені нариси «На батьківщині В. І. Леніна» А. Грищенка, «В колгоспі «Полярна зірка» Л. Панич, «В місті Горькому» В. Шведової та багато інших. Нариси доповнюються хорошими фотографіями, чого немає в інших газетах, крім «Радянського хіміка». Запам'ятоується замітка Ж. Ісагулової «По революційних місцях Ленінграда».

Але в газетах ще багато недоліків. В газеті «Телескоп», наприклад, є граматичні помилки, вона погано художньо оформлена. Є в газетах і смислові недоречності. Так, в статті про олімпіаду в «Радянському хіміку» читаємо: «Добре виступали з художнім читанням Фурман — уривок з поеми «Василій Теркін» та Іванова — монолог Гафійки. Можна лише порекомендувати їм включити до свого репертуару твори класиків!» (!).

В газеті «Земля і надра» вміщена стаття Н. І. Блажко «Поговоримо про красу», яка розпочинається фразою: «Кожній нації властивий стиль зовнішнього вигляду, що історично склався». А далі розповідається про манеру одягатися деякої частини нашої молоді. Незрозуміло, що ж автор розуміє під стилем, що «історично склався»?

В основному ж газеті цікаві і справляють хороше враження.

Г. ПЕДАХОВСЬКА.

ПІДВЕДЕНО ПІДСУМКИ

Днями відбулося засідання Одеського археологічного товариства, на якому були підведені підсумки польових археологічних досліджень Одеського державного археологічного музею за 1959 рік.

З основною доповіддю з цього питання виступив голова правління товариства доц. М. С. Синицін. Він вказав на те, що цьогорічні плани археологічних досліджень мали два напрямки: археологічні розведки та фіксація історичних пам'яток. Велику допомогу нашим археологам подавали колгоспники, вчителі, учні шкіл, працівники партійного та радянського апарату. Так, секретар Фрунзівського району партії т. Олексієнко повідомив працівників музею про відкриті під час земельних робіт на території району стародавні поховання. На місце знахідки відряджено было 24 студента історичного факультету і 3 науковці Археологічного музею, яким вдалося знайти цікаві рештки, що відносяться до 6—8 ст. н. е., найменш вивчених часів на нашій території.

Основні розкопки велися в стародавніх поселеннях, в районі Сучасних сіл — Роксоляни та Надлиманське. За думкою доцента

З чорної паші під'їзду університетського спортивного залу вибігла з граївка дівчат. Акуратні «олімпійські» костюми красиво облягають стрункі постаті спортсменок. Хвилину — дві вони тупцюють на місці — чекають подруг, які затримались в роздягальні. Потім пружним, розмірним кроком біжать в напрямку Приморського бульвару.

Проходжі зупиняються, схвално похитують головами. Хтось жахається:

— От жах! Вже холодно, а вони бігають, як літом.

Якийсь хлопчина гукає своєму товаришеві:

— Колька! Університетські вже на тренування побігли, підемо до них в зал, може дадуть м'яча.

А спортсменки вже спускаються в Місячний парк під Приморським бульваром — постійне місце їхніх

тренувань на відкритому повітрі. Роблять інтенсивну розминку: треба підготувати серце і м'язи до роботи. Бо ж Абрам Якович Луполов, тренер команди, проводить кожне заняття з максимальним навантаженням для своїх вихованок. Ось і зараз він гукає:

— Света, частіше крок!

— Мила! Ти чого не закінчила розминатись?

— А тепер, дівчата, пробіжки до кінця алеї.

Успіх кожної вправи на техніку бігу залежить від багаторазовості її повторення. Але це не під силу новачкам в секції. І Абрам Якович ніби ненароком збирає дівчат в коло, жартом, веселою історією підбадьорює їх, даючи змогу і відпочити. А потім знову вправи, пробіжки, ривки, передача естафетної палички.

Половина команди дівчат-легкоатлеток — студентки перших—других курсів. Більшість вже зарекомендували себе розрядними результатами, а Світлана Любарська та наймолодша — Міла Вержбицька — стали чемпіонками університету. І тренер особливо уважно керує підготовкою наймолодших.

Нерідко ж буває, що спортсмен чи спортсменка на I курсі показували непогані результати. Та через неуважність тренера (рідше від того, що результати діяйки час не поліпшувалися), падала всіляка охота до справжнього, хоч і важкого підвищення спортивної майстерності. Ці невдахи по інерції ще рік—два відвідують секцію, тренуються абицяк, а потім зовсім відходять від спорту.

Саме тому тренер так ревниво спостерігає за тими, що тільки почали свою спортивну кар'єру. До того ж, він, мабуть, міркує таким чином:

— Такі, як Хитріна, приходять: відходять, а команда повинна залишитись сильною і рівною за складом.

На закінчення тренування — біг «по спеціальності». Ось пробігає чотирьохметрову дистанцію Валя Воропай. Її спеціальність — біг на середні дистанції — один з найважчих видів легкої атлетики. Тут потрібні не тільки велика витримка, а й швидкість спринтера та вміння вірно побудувати тактику бігу. Всі ці якості продемонструвала Валя на останній міській першості, ставши чемпіонкою вузів в бігу на 800 м.

Воропай — призер республіканського кросу на першість «Буревісника», незмінна учасниця всіх естафетних змагань.

Хочеться коротко розповісти про те, як прийшли ці перемоги. Чотири роки назад, вступивши до університету з золотою медаллю, Валя почала відвідувати секцію. Перші успіхи були досить скромними. Та подругам і тренерам подобалася виключна старанність дівчини на тренуваннях, її працьовість і скромність в колективі.

Зимовими вечорами, коли не було змоги тренуватись на вулиці, Валя разом з дівчатами охоче виконувала спеціальні гімнастичні вправи, грава в баскетбол, освоювала техніку бігу. Навіть для седеньовиків довжина спорзалу — невеличка дистанція, де можна розвинуті найбільшу швидкість. Та стартові ривки відроблялися саме в залі, де незвично було чути стуто бігові команди:

— На старт!

— Увага!

— Марш!

Через кілька секунд:

— Виключитись!

Цю вправу виконували знову й знову.

В копітках тренуваннях пройшли два роки, прийшли перші перемоги й до Валі! У Валі Воропай є хороши подруги по команді — це Олена Повага, Тамара Терзі, Зоя Сальникова, Світлана Калюжна. Це різні за характером і звичками (та її за успішністю) дівчата, але вони не менше, ніж Валі люблять спорт, який займає значне місце в їхньому житті. Всі вони знають насолоду перемоги, ширу радість і за себе, і за подруг.

А. ГЛУШАК.

Наш кор.

В. о. редактора В. В. ФАЩЕНКО.

ТРЕНУЄТЬСЯ ЗБІРНА